

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Относно: Заключения от 62-рото заседание на Съвета на ЕИП (Брюксел, 27 май 2026 г.)

---

1.   Шестдесет и второто заседание на Съвета на Европейското икономическо пространство се проведе в Брюксел на 27 май 2026 г. под председателството на г-н Михалис Дамианос, министър на енергетиката, търговията и промишлеността на Република Кипър, представляващ председателството на Съвета на Европейския съюз. В заседанието участваха г-н Еспен Барт Ейде, министър на външните работи на Норвегия; г-жа Сабине Монауни, министър на външните работи, околната среда и културата на Лихтенщайн; и г-н Мартин Ейолфсон, постоянен държавен секретар в Министерството на външните работи на Исландия, както и представители на Европейската комисия и Европейската служба за външна дейност. Членовете на Съвета на ЕИП обсъдиха цялостното функциониране на Споразумението за ЕИП и проведеха ориентационен дебат на тема „Гарантиране на конкурентоспособността и екосъобразния растеж на вътрешния пазар“.
2.   Съветът на ЕИП подчерта продължаващото и нарастващо значение на Споразумението за ЕИП като определяща основа за отношенията между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ. Споразумението укрепва споделените ценности и принципи на демокрацията, ангажимента за основан на правила международен ред, индивидуалните свободи, правовата държава и основните права.

3. Въз основа на тези споделени ценности и принципи Съветът на ЕИП изтъква, че поддържането на основания на правила международен ред изисква и единен отговор на глобалните предизвикателства в областта на сигурността.
Членовете на Съвета на ЕИП заявиха отново своята непоколебима подкрепа за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на нейните международно признати граници. Те ще продължат да допринасят за усилията за мир, по-специално чрез Коалицията на желаещите и в сътрудничество със САЩ, и да предоставят, в координация с единомислещи партньори и съюзници, всеобхватна политическа, финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа на Украйна и нейния народ, включително чрез засилване на своята информационна дейност в световен мащаб. Те изразиха и подкрепата си за всеобхватен, справедлив и траен мир, основан на Устава на ООН и международното право.
4. Съветът на ЕИП приветства политическия диалог на министерско равнище между върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и министрите на външните работи на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, в рамките на който участниците проведоха неформален обмен на мнения по текущи външнополитически въпроси от взаимен интерес. Той подчерта, че е важно да продължи практиката да се канят представители на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за участие в политически диалози, провеждани съвместно с работни групи на Съвета на ЕС.
5. Съветът на ЕИП подчерта, че във време на геополитическа несигурност от решаващо значение е да се повишат сигурността, устойчивостта, стратегическата автономност и конкурентоспособността на всичките 30 държави, които са част от вътрешния пазар и да бъдат постигнати осезаеми резултати за европейските граждани и предприятия. Той подчерта значението на един силен и добре функциониращ вътрешен пазар, основан на четирите свободи и равните и справедливи условия на конкуренция за предприятията, който да предотвратява вредните практики и да насърчава условията за икономически растеж и нови работни места в цялото ЕИП.
6. Съветът на ЕИП подчерта, че ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ споделят взаимен интерес за запазване на целостта на вътрешния пазар и поддържане на равнопоставеността с развитието на нови политики и инициативи за справяне с текущите геополитически предизвикателства.

7. Съветът на ЕИП подчерта съществените ползи от вътрешния пазар и значението на тясното сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и в този контекст отчете положителния ценен принос на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ към процеса на оформяне на решенията по законодателни актове и програми от значение за ЕИП. Той изтъкна, че този принос подкрепя нашия взаимен интерес от прозрачни и добре подготвени политики. Освен това Съветът на ЕИП подчерта, че е важно министрите от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ да бъдат канени на съответните неформални министерски срещи и конференции. Той изрази задоволството си от кипърското председателство и бъдещите председателства за продължаването на тази практика.
8. Съветът на ЕИП отчете текущите предизвикателства в международната търговия в момент, когато световните вериги на доставки са подложени на натиск, и потвърди ангажимента си за открита, справедлива и устойчива търговия и подчерта значението на основаната на правила търговска система. Членовете на Съвета на ЕИП постигнаха съгласие да работят в тясно сътрудничество за постигане на значими резултати като последващи действия във връзка с резултатите от 14-ата министерска конференция на Световната търговска организация (МК14), проведена през март в Камерун.
9. Съветът на ЕИП отчете необходимостта от продължаване на текущата работа за намаляване на броя на актовете на ЕС, които предстои да бъдат включени в Споразумението за ЕИП, за да се гарантира правната сигурност и хомогенността на ЕИП в съответствие с член 102 от Споразумението за ЕИП. Същевременно той отбеляза, че изоставането продължава да е голямо, и изтъкна необходимостта от увеличаване на усилията и поддържане на тясно сътрудничество за бързо включване на неприключените от дълго време досиета, за да се гарантира правна сигурност и хомогенност в ЕИП и да се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар. Съветът на ЕИП подчерта още, че е важно да се гарантира своевременното транспониране на достиженията на правото на ЕС в националните правни системи.

10. Съветът на ЕИП подчерта значението на тясното сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за укрепване на икономическата сигурност и устойчивост. Като отчита, че Споразумението за ЕИП не включва политиките в областта на външната търговия и митниците, Съветът на ЕИП приветства текущите обсъждания на тясното сътрудничество в области на политиката извън обхвата на Споразумението за ЕИП, включително най-добрия подход към тези въпроси, за да се гарантира конкурентоспособността и да се запази целостта на вътрешния пазар.
11. За да се укрепи конкурентоспособността на вътрешния пазар, Съветът на ЕИП подчерта, че е важно да се осигури благоприятна за бизнеса, МСП и иновациите среда и да се намалят стратегическите зависимости в чувствителните сектори. Той приветства усилията за опростяване на правилата и намаляване на административната тежест чрез пакетните предложения, без да се подкопават предвидимостта, целите на политиката, високите стандарти или целостта на вътрешния пазар, както и амбициите на Пакта за чиста промишленост за превръщане на декарбонизацията в двигател на растежа за европейската промишленост. Същевременно Съветът на ЕИП приветства призивите за по-нататъшни амбициозни пакетни и опростяващи инициативи.
12. Съветът на ЕИП изтъкна, че е важно ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ да продължат тясното си сътрудничество за постигане на съответните си цели в областта на климата и биологичното разнообразие и за поддържане на целите на Парижкото споразумение и глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал.
13. Съветът на ЕИП отчете критичното значение на безопасните, сигурни, достъпни, устойчиви и нисковъглеродни енергийни доставки и защитата на европейската енергийна инфраструктура срещу хибридни и други заплахи. Той подчерта, че една всеобхватна стратегия за декарбонизация и конкурентоспособност следва да предложи предвидимост за промишлеността и да се стреми към привличане, разрастване и поддържане на предприятията в Европа. Съветът на ЕИП изтъкна и необходимостта от пълноценно използване в ЕИП на значителния потенциал на нисковъглеродните енергийни източници, които са безопасни и устойчиви, по-специално чрез задълбочаване на пазарната интеграция и продължаване на трансграничното сътрудничество, като по този начин се допринесе за глобалната цел за утрояване на капацитета за енергия от възобновяеми източници и укрепване на енергийната сигурност на Европа.

14. Съветът на ЕИП подчерта ключовата роля на ценообразуването на въглеродните емисии в чистия преход и непрекъснатото сътрудничество между ЕС и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ при разработването на схемата на ЕС за търговия с емисии и отбелязва предстоящата оценка на въздушната свързаност на островите, най-отдалечените региони и отдалечените територии, включително разглеждането на конкурентоспособността и изместването на въглеродни емисии, както и въздействието върху околната среда и климата. Той приветства текущата работа по включването на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ в механизма за корекция на въглеродните емисии на границите и в целите и актовете относно чистия преход на транспортния сектор, съдържащи се в пакета „Подготвени за цел 55“.
15. Съветът на ЕИП взе под внимание пакета за военната мобилност и подчерта, че е важно да се осигури тясно сътрудничество по аспектите в него, които засягат членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Споразумението за ЕИП.
16. Съветът на ЕИП подчерта значението на конкурентната, справедлива и устойчива цифрова трансформация, както и укрепването на позицията на Европа в областта на стратегическите цифрови технологии. Той подчерта, че гарантирането на свободата и плурализма на медиите, редакционната независимост и защитата на журналистите са от основно значение за доброто функциониране на демократичното общество в цифровата ера. Съветът на ЕИП подчерта значението на предстоящото включване на Акта за цифровите услуги и Акта за цифровите пазари в Споразумението за ЕИП. Съветът на ЕИП отбелязва също, че е важно да се укрепи киберсигурността и да се засили координацията, защитата от хибридни заплахи на хората, институциите и критичната инфраструктура.
17. Като отчита потенциалните икономически, екологични и обществени ползи от изкуствения интелект (ИИ), Съветът на ЕИП подчертава значението на включването и ефективното и съгласувано прилагане на Акта за изкуствения интелект, като същевременно се отключи пълният потенциал на Европа в областта на ИИ, както е предвидено в инициативи като Стратегията за използването на ИИ, плана „Континент на ИИ“ и Стратегията за Европейски съюз на данните. В този контекст Съветът на ЕИП изтъква необходимостта от насърчаване на благоприятни за иновациите условия, осигуряване на достъп до висококачествени данни и изчислителен капацитет и укрепване на европейската екосистема на ИИ с цел повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта.

18. Съветът на ЕИП подчерта значението на социалното измерение в Споразумението за ЕИП, което обхваща въпроси, свързани с трудовото право, здравословните и безопасни условия на труд и равенството на половете.
- Той приветства постигнатия напредък в прилагането на Европейския стълб на социалните права – рамка, насочена към по-приобщаваща, устойчива и конкурентоспособна Европа. Съветът на ЕИП отчете също значението на по-тясното сътрудничество в областта на здравеопазването. Във връзка с това Съветът на ЕИП подчерта, че е важно да се насърчават иновациите в секторите на здравеопазването и науките за живота в Европа в полза на пациентите и здравните системи. Съветът на ЕИП очаква прилагането на законодателството на ЕС в областта на фармацевтичните продукти и европейското пространство на здравни данни, както и по-тясно сътрудничество в областта на готовността и реакцията в областта на здравеопазването.
19. Без да се засягат текущите на равнище ЕС преговори по многогодишната финансова рамка, Съветът на ЕИП призова за непрекъснат диалог по подготовката за програми по линия на ЕС за следващия финансов период (2028 – 2034 г.) с цел да се осигури своевременно включване на новите регламенти относно програмите в Споразумението за ЕИП, като се отчита правото на участие на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, предвидено в Споразумението за ЕИП.
20. Съветът на ЕИП припомни, че в Споразумението за ЕИП се предвижда участие във вътрешния пазар и в този контекст припомни също, че членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ допринасят за намаляването на социалните и икономическите различия в рамките на ЕИП чрез финансовите механизми на ЕИП и Норвегия в полза на договарящите се страни, с цел да се насърчи непрекъснатото и балансирано укрепване на търговските и икономическите отношения между всички договарящи се страни по Споразумението за ЕИП в съответствие с член 115 от него. Съветът на ЕИП приветства сключването на двустранните меморандуми за разбирателство и програмните споразумения между членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и повечето държави бенефициенти, за да се определят ясна рамка и график за ефективно и навременно усвояване на средствата. Съветът на ЕИП очаква бързото сключване на двустранни меморандуми за разбирателство с всички държави бенефициенти във възможно най-кратък срок.

21. Съветът на ЕИП изтъкна, че договарящите се страни, в светлината на член 10 от Протокол 38Г, ще преразгледат необходимостта от преодоляване на икономическите и социалните различия в рамките на ЕИП и въз основа на оценката ще започнат бъдещи преговори по следващите финансови механизми достатъчно време преди края на финансовите механизми за периода 2021 – 2028 г., за да се избегнат пропуски в изпълнението и да се даде възможност за ефикасно и ефективно програмиране на бъдещата перспектива за финансиране.
22. Членовете на Съвета на ЕИП подчертаха голямото значение на конструктивното и приобщаващо сътрудничество по въпросите на рибарството, което следва да бъде балансирано и взаимноизгодно, по-специално по отношение на устойчивото управление на запасите от общ интерес в североизточната част на Атлантическия океан. Те признаха, че е важно да продължи работата по разрешаването на общите нерешени въпроси на политиката в областта на рибарството, като същевременно признаха значението на двустранните диалози в областта на управлението на рибарството. Освен това членовете подчертаха необходимостта от вземането на мерки за ограничаване на незаконния и неустойчив риболов в североизточната част на Атлантическия океан.
23. Членовете на Съвета на ЕИП отбелязаха със съжаление сериозното влошаване на запасите от скумрия в североизточната част на Атлантическия океан и установиха, че е важно своевременно да се постигне всеобхватно и справедливо споразумение за споделяне между всички крайбрежни държави.
24. Съветът на ЕИП потвърди ангажиментите, посочени в Протокол 9 към Споразумението за ЕИП относно търговията с риба и други морски продукти.
25. Съветът на ЕИП припомни ангажимента на договарящите се страни в съответствие с член 19 от Споразумението за ЕИП и призова страните да продължат диалога с оглед на прегледа на условията за търговия със селскостопански продукти, за да се постигне постепенна либерализация в рамките на съответните им селскостопански политики. Съветът на ЕИП насърчи договарящите се страни да извършат нов преглед на търговския режим за преработени селскостопански продукти в рамките на член 2, параграф 2 и член 6 от Протокол 3 към Споразумението за ЕИП с цел по-нататъшно насърчаване на търговията в тази област.